

Summerschool 2026

Do.20 augustus - Ontmoeting met het heilige?!

Wat is jou heilig?

Wie is jou heilig?

Twee verschillende vragen die van alles oproepen.

Ze vormen de aanleiding voor deze editie van onze Summerschool. We verkennen beide begrippen, zowel die van het heilige als die van de ontmoeting.

In onze moderne wereld lijkt het heilige, in de vorm van een God of een Hogere Macht, verdwenen te zijn. Waar eerst religie was, is nu de wetenschap gekomen, volgens de befaamde onttoveringstheorie.

Of moet je zeggen, dat religie en het heilige zijn verschoven. We zoeken het heilige niet langer bij God, maar vinden het in de mens zelf, die de belichaming van het heilige is geworden. Niets immers zo heilig als het menselijk leven. We hechten aan de menselijke waardigheid en zweren bij de universele rechten van de mens.

Aan de hand van godsdienstwetenschapper Hans Joas en zijn boek *De macht van het heilige* geven we een beknopt overzicht van ontwikkelingen in het denken over het heilige van de afgelopen eeuw. We volgen zijn kritiek op de onttoveringstheorie en zijn visie op de heiligheid van de menselijke persoon.

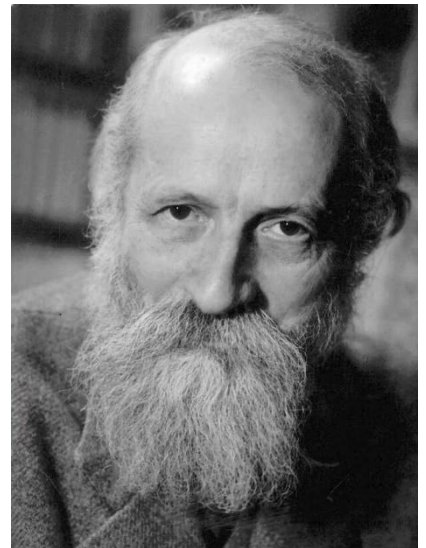
Maar wat is dan precies dat heilige en hoe komt die ervaring tot stand?

Daarvoor gaan we te rade bij een aantal 20^e eeuwse filosofen. Voor de joodse denker Martin Buber (afb.) is het heilige iets dat gebeurt in de ontmoeting of relatie tussen mensen (Ik en jij). Niet de mens als zodanig is heilig, maar de ontmoeting tussen de ene en de andere mens roept de ervaring van het heilige op. "In den beginne is de relatie" is een programmatische zin uit Buber's boek.

Bij de eveneens joodse denkers Emmanuel Levinas en Jacques Derrida krijgt de mens in relatie een nog scherper profiel. Voor Levinas is niet de ontmoeting, maar de ander-in-de-ontmoeting 'heilig'. De ander staat als het ware boven mij. De ontmoeting krijgt een ethisch karakter.

Bij Derrida is dat zo mogelijk nog sterker aangezet. De ander is de vreemdeling, die ik niet ontmoet op voet van gelijkheid, maar iemand die bij mij binnenbreekt, mij overrompelt. In zijn essay over radicale gastvrijheid werkt hij dat verder uit.

In een gezamenlijke nabespreking keren we terug naar de beide vragen van het begin. Wat is voor jou heilig? Waar ontmoet je het heilige en hoe beleef je dat?

Programma 20 augustus

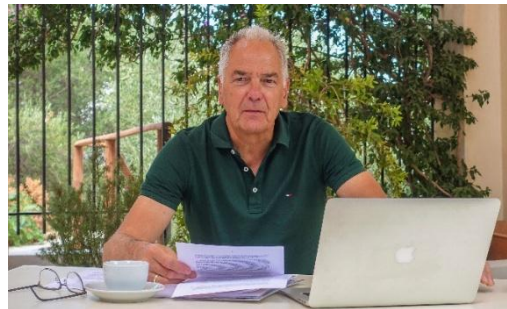
- 10.00 uur Lezing over Hans Joas, De macht van het heilige, door Bert Altena
11.00 uur Lezing over Martin Buber, Het 'heilige grondwoord' Ik-Jij, door Frits de Lange
12 – 13 uur Lunch
13.00 uur Nadere verkenning van het heilige in de ander (Levinas)
en de ontmoeting van de ander als vreemdeling (Derrida), interactieve lezing
14.30 uur Nabespreking: Wat is voor jou heilig? Waar ontmoet je het heilige?
16.00 uur afsluiting

Personalia

Dr. Frits de Lange, onderzoeker, schrijver, spreker.
Em. hoogleraar Ethiek aan de Protestantse
Theologische Universiteit.

Dr. Bert Altena, theoloog, is werkzaam als predikant van de Protestantse Gemeente Oost-Groningen. Hij is docent filosofie bij de cursus TVG. Daarnaast recenseert en schrijft hij voor NieuwWij en VolZin.

Praktische informatie

Locatie

Café De Amer,
Amen 20, 9446 PC Amen
0592 389271

Kosten

De kosten bedragen 75 euro p.p., inclusief koffie/thee en vegetarische lunch, en een reader met teksten als voorbereiding (wordt in PDF van te voren toegestuurd)

Informatie en opgave

bert.altena@hetnet.nl / 06-30285649 (graag met vermelding datum)

